

ISSN 2222-4459 (Print)
ISSN 2311-116X (Online)

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ
«БІЗНЕС ІНФОРМ»
№ 6_2024 р. (557)

Періодичність 1 раз на місяць

Видається із січня 1992 р.

Свідоцтво про реєстрацію

КВ №19905-9705 ПР від 02.04.2013 р.

ЗАСНОВНИКИ:

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР

ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ

НАН УКРАЇНИ (ХАРКІВ)

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. С. Кузнеця

ВИДАВЕЦЬ:

ФОП Лібуркіна Л. М.

РЕДАКЦІЯ

Головний редактор: д-р екон. наук, проф.

В. С. Пономаренко

Науковий редактор: д-р екон. наук, проф.,

член-кор. НАН України **М. О. Кизим**

Випусковий редактор: д-р екон. наук, проф.

В. Є. Хаустова

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

д-р екон. наук, проф.

Абуселідзе Г. (Батумі, Грузія)

д-р екон. наук, проф.

Алексєєв І. В. (Львів, Україна)

д-р екон. наук, проф.

Блаун І. С. (Івано-Франківськ, Україна)

д-р екон. наук, проф.

Бублик М. І. (Львів, Україна)

д-р екон. наук, асоц, проф.

Бука С. (Рига, Латвія)

канд. екон. наук, доц.

Бусмачіу Є. (Кишинів, Молдова)

д-р екон. наук, проф.

Гавкалова Н. Л. (Харків, Україна)

д-р екон. наук, проф.

Дмитришин Л. І. (Івано-Франківськ, Україна)

д-р екон. наук, проф.

Іванов Ю. Б. (Харків, Україна)

д-р екон. наук, проф.

Корнєєв В. В. (Київ, Україна)

д-р екон. наук, проф.

Прохорова В. В. (Харків, Україна)

д-р екон. наук, проф.

Сергієнко О. А. (Харків, Україна)

д-р екон. наук, доц.

Тищенко В. Ф. (Харків, Україна)

У журналі можуть друкуватися основні
результати дисертаційних робіт
з економічних наук

Журнал реферується у загальнодержавній
реферативній базі даних «Україніка наукова» та
в українському реферативному журналі «Джерело»

ЖУРНАЛ «БІЗНЕС ІНФОРМ» ПРЕДСТАВЛЕНО В МІЖНАРОДНИХ НАУКОМЕТРИЧНИХ БАЗАХ ДАНИХ, РЕПОЗИТОРІЯХ І ПОШУКОВИХ СИСТЕМАХ:

- Ulrichsweb Global Serials Directory (США);
- Research Papers in Economics (США);
- Index Copernicus (Польща);
- Directory of Open Access Journals;
- Academic Journals Database (Швейцарія);
- Research Bible (Японія);
- Open Academic Journals Index;
- GetInfo (Німеччина);
- BASE (Німеччина);
- OpenAIRE (Європейський Союз);
- SUNCAT Union Catalogue (Велика Британія);
- Library Hub Discover (Велика Британія);
- J-Gate (Індія);
- Open Access Library;
- Advanced Science Index;
- Академия Google (США);
- InfoBase Index;
- WorldCat

ЗІ СПИСКУ ДРУКОВАНИХ (ЕЛЕКТРОННИХ) ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ, ЩО ВКЛЮЧАЮТЬСЯ ДО ПЕРЕЛІКУ НАУКОВИХ ФАХОВИХ ВИДАНЬ УКРАЇНИ

Журнал «Бізнес Інформ» («Бизнес Информ», «Business Inform»)
(Співзасновники: НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України,
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця)

Додаток 10 до Наказу Міністерства освіти і науки України

від 12.05.2015 р. № 528

На підставі Наказу МОН України від 28 грудня
2019 р. № 1643 (Додаток 4) журнал «Бізнес Інформ»
включено до категорії «Б»

ЗМІСТ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

- Демченко О. В. Генезис наукових підходів до теорії людського капіталу 6
- Кіров Б. С. Еволюція теоретичних підходів до дослідження боргової безпеки 15

ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ЕКОНОМІЦІ

- Карлова О. А. Вплив глобальних трансформацій
бізнес-середовища на розвиток підприємств 21

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

- Савченко М. В., Апенюк А. І., Складанюк Д. М.
Співпраця ЄС із країнами Південної Африки:
основні тенденції та перспективи поглиблення 28

ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД

- Петрашук М. В. Міжнародний досвід інноваційного
розвитку лісової промисловості в повоєнний період та його
адаптація для України 35

МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

- Бурик М. М. Механізми публічного управління забезпечення
інвестиційно-інноваційної безпеки територій 44
- Самборська О. Ю., Материнська О. А. Прямі та непрямі
збитки економіки України, спричинені воєнними діями 50

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ

Кушнеренко С. М. Вплив цифровізації на ефективність інвестиційної діяльності в основних секторах економіки України	57
Петруха Н. М., Петруха С. В., Жмаєв А. Ю., Синкевич М. Е. Кібербезпека економіки та державних фінансів: історіографія та повоєнна траєкторія розвитку	64
Решетняк О. І., Белікова Н. В., Юрченко О. К., Калашнікова К. Ю. Особливості процесів цифровізації малого та середнього бізнесу в Україні	79
Бондаренко Д. В. Методичний підхід до оцінки цифровізації підприємств будівельної галузі	93
Прохорова В. В., Юхман Я. В., Янчак Ю. О. Управління трансформацією підприємств на основі цифрової когерентності	104
Костін І. Д. Порівняльний аналіз методів оцінювання соціально-економічної ефективності диджитал-інноваційних проєктів	111
Василів В. Б., Безтелесна А. І., Швець Ф. Д. Оцінювання дієвості сайтів органів місцевого самоврядування на основі вебаналітики	118
Макаров С. А. Цифрові інновації в діяльності малих підприємств сфери торгівлі	126
Вільхівська О. В., Вільхівський В. В. Використання програмного забезпечення jSolutions «Готель» у діяльності підприємств готельно-ресторанної галузі	134

ЕКОЛОГІЯ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Мельничук І. В., Возний В. З. Упровадження циркулярної економіки в промисловості: літературний огляд	145
Свистун В. І. Особливості соціальної відповідальності бізнесу в розбудові екологічного підприємництва	152

ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ

Вітовщик Т. С., Базавлук Н. Г. Сутність і значення еко-інновацій у циркулярній економіці	159
Отенко І. П., Квашина Ю. А. Методичний підхід до формування стратегії інноваційного розвитку підприємства	166

ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРОЦЕСИ

Скібська К. О., Швердін О. О. Огляд практики соціально відповідального інвестування в сучасних енергетичних проєктах	176
--	-----

ОСВІТА І НАУКА

Кім Т. І. Формування інтелектуальних ресурсів світової економіки в контексті сталого економічного розвитку	182
--	-----

ПРОБЛЕМИ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Сергійчук С. І., Сергійчук Д. І. Механізм державної політики сталого розвитку підприємництва в Україні	193
Мозговий Є. В. Державна підтримка підприємців під час війни	202

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

Україна, 61001, Харків,
пров. Інженерний, 1а,
Бібліотечний корп., 2 пов., к. 224.
Тел./факс: (057) 702-05-25
e-mail: biz_inform@ukr.net
www.business-inform.net

АДРЕСА ВИГОТІВНИКА:

ФОП Озеров Г. В.
Україна, 61003, Харків,
вул. Університетська, 3, к. 9.

ПЕРЕДПЛАТА:

- у Видавця;
- **ТОВ «Меркурій Експрес»:**
Україна, 49008, Дніпро,
вул. Театральна, 2, оф. 302.
Тел.: (093) 393-57-40

Науковий журнал

БІЗНЕС ІНФОРМ BUSINESS INFORM

Видається 1 раз на місяць
Мова видання – українська,
англійська
Рекомендовано до друку рішенням:
вченої ради НДЦ ІПР НАНУ
№ 6 від 25.06.2024 р.
Здано до набору 27.05.2024 р.
Підписано до друку 25.06.2024 р.
Формат 60 x 84/8.
Друк цифровий.
Ум. друк. арк. 50,10. Обл.-вид. арк. 65,13.
Надруковано у ФОП Озеров Г. В.
Замовлення № 80. Наклад 100 прим.

© БІЗНЕСІНФОРМ, 2024

ЕКОНОМІКА ПРОМИСЛОВОСТІ

Бударін О. С. Проблеми імпортозаміщення та їх вирішення на машинобудівних підприємствах 208

Кизим М. О., Хаустова В. Є., Котляров Є. І., Шульга І. В. Аналіз напрямків трансформації гірничо-металургійного комплексу України..... 217

ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА І АПК

Олійник Т. І., Сотула В. В. Роль стандартизації та сертифікації в підвищенні якості продукції аграрного бізнесу та шляхів його товаропросування..... 226

ЕКОНОМІКА ТРАНСПОРТУ І ЗВ'ЯЗКУ

Ануфрієва Т. Г. Логістичні інновації в холодових ланцюгах постачання..... 235

ЕКОНОМІКА ТОРГІВЛІ ТА ПОСЛУГ

Олійник Т. І., Костина К. А. Цифрове планування в торгівлі: методологічні підходи до оптимізації бізнес-процесів підприємств..... 242

ЕКОНОМІКА ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

Павлова О. М., Барилюк С. А., Бардась В. П., Ширшиков Н. О., Голубчук І. М. Трансформація європейського ринку праці в контексті російської військової агресії проти України 251

Копилюк О. І., Музичка О. М. Накопичувальне пенсійне забезпечення в системі трансформаційних пріоритетів післявоєнної відбудови України..... 263

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Снитюк О. І., Бережна А. В., Березіна О. Ю. Методичний інструментарій оцінювання загального стану підприємства 270

Ус Ю. В., Литовченко В. О. Управління ресурсним потенціалом підприємства в умовах невизначеності..... 278

Мальований Г. О. Організаційне та фінансово-економічне забезпечення стратегії розвитку підприємств з переробки ТПВ..... 284

ОБЛІК І АУДИТ

Портоварас Т. Р. Звітність суб'єктів господарювання як джерело аналізу та інструмент управління 293

Дутчак І. Б., Василішин С. І., Яцко М. В. Роль бухгалтерського обліку в управлінні ризиками на прикладі фінансових інститутів..... 300

Шавріна Ю. В., Слюніна Т. А. Аудит фінансових результатів підприємства 308

ФІНАНСИ, ГРОШОВИЙ ОБІГ І КРЕДИТ

Слободянюк Н. О., Семенюк К. Г. Діагностика та оцінка впливу фінансово-економічних криз на розвиток банківської системи України..... 315

Жилінський А. І. Еволюція ролі та функцій комерційних банків в економічній системі: теоретико-історичний підхід 323

МЕНЕДЖМЕНТ І МАРКЕТИНГ

Скібська К. О., Козир Р. С. Управління бізнесом під час війни..... 332

Сотник В. В., Косарецький Є. І., Бойко Р. В., Могилевська В. О., Куцак С. В. Необхідність використання програмно-проектного менеджменту для реалізації заходів ресурсного забезпечення обороноздатності держави 339

Романовська Ю. А. Організація співпраці зі стейкхолдерами зміцнення соціально-економічної безпеки міста..... 346

Яценко О. Ф., Кубанов Р. А., Макацьора Д. А. Концептуальні підходи до відновлення та розквіту міст на засадах сталого розвитку..... 357

Чигир А. М. Особливості формування інформаційно-комунікаційного забезпечення бізнес-процесів суб'єктів малого підприємництва..... 368

Яковенко О. С. Особливості формування стратегічних пріоритетів розвитку будівельної галузі 376

Обиденнова Т. С., Черноус І. О. Методи формування кадрового потенціалу підприємств..... 382

Жегус О. В., Михайлова М. В., Афанасьєва О. П. Передумови формування моделі розумного споживання продуктів харчування в Україні 389

Ковальський Ю. В. Теоретичні основи оптимізації логістичних ланцюгів на ринку зерна..... 399

Савицька Н. А., Прядко О. М., Куляшов В. К., Тимофєєва А. О. Удосконалення маркетингової діяльності підприємства засобами цифрових комунікацій у соцмережах..... 407

Андрющенко О. Б., Старенков Д. О. Актуальність формування маркетингової стратегії в умовах цифровізації..... 415

Бондаренко О. М., Тарасенко І. В., Яворська О. М. Роль digital-комунікацій в залученні споживачів освітніх послуг 423

CONTENT

ECONOMIC THEORY

- Demchenko O. V.** Genesis of Scientific Approaches to the Theory of Human Capital 6
Kirov B. S. Evolution of Theoretical Approaches to the Study of Debt Security 15

GLOBALIZATION PROCESSES IN ECONOMICS

- Karlova O. A.** The Impact of Global Transformations of the Business Environment on the Development of Enterprises 21

INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

- Savchenko M. V., Apeniuk A. I., Skladaniuk D. M.** The EU Cooperation with South African Countries: Main Trends and Prospects for Development 28

FOREIGN EXPERIENCE

- Petrashchuk M. V.** International Experience of Innovative Development of the Forest Industry in the Post-War Period and Its Adaptation for Ukraine 35

MECHANISMS OF REGULATION OF THE ECONOMY

- Buryk M. M.** Mechanisms of Public Administration to Ensure Investment and Innovation Security of Territories 44
Samborska O. Yu., Materynska O. A. The Direct and Indirect Losses to Ukraine's Economy Caused by Hostilities 50

INFORMATION TECHNOLOGIES IN ECONOMICS

- Kushnerenko S. M.** The Impact of Digitalization on the Efficiency of Investment Activity in the Main Sectors of the Ukrainian Economy 57
Petrukha N. M., Petrukha S. V., Zhmaiev A. Yu., Synkevych M. E. Cyber Security of the Economy and Public Finances: Historiography and Post-War Trajectory of Development 64
Reshetnyak O. I., Bielikova N. V., Yurchenko O. K., Kalashnikova K. Yu. Features of the Processes of Digitalization of Small and Medium-Sized Businesses in Ukraine 79
Bondarenko D. V. Methodical Approach to Assessing the Digitalization of Construction Industry Enterprises 93
Prokhorova V. V., Yukhman Ya. V., Yanchak Yu. O. Enterprise Transformation Management on the Basis of Digital Coherence 104
Kostin I. D. A Comparative Analysis of Methods for Assessing the Socioeconomic Efficiency of Digital Innovation Projects 111
Vasylyv V. B., Beztelesna L. I., Shvets F. D. Evaluating the Effectiveness of Local Self-Government Websites with Use of Web Analytics 118
Makarov S. A. Digital Innovations in the Activities of Small Trade Enterprises 126
Vilkhivska O. V., Vilkhivskiy V. V. The Use of jSolutions "Hotel" Software in the Activities of Enterprises of the Hotel and Restaurant Industry 134

ECOLOGY AND ENVIRONMENTAL MANAGEMENT

- Melnychuk I. V., Voznyi V. Z.** Implementation of Circular Economy in Industry: A Literature Review 145
Svystun V. I. Features of Social Responsibility of Business in the Development of Ecological Entrepreneurship 152

INNOVATIVE PROCESSES

- Vitovshchuk T. S., Bazavluk N. G.** The Essence and Significance of Eco-Innovations in the Circular Economy 159
Otenko I. P., Kvashyna Yu. A. Methodical Approach to the Formation of the Strategy of Innovative Development of the Enterprise 166

INVESTMENT PROCESSES

- Skibska K. O., Sheverdin O. O.** An Overview of Socially Responsible Investment Practices in Modern Energy Projects 176

EDUCATION AND SCIENCE

- Kim T. I.** Formation of Intellectual Resources of the Global Economy in the Context of Sustainable Economic Development 182

PROBLEMS OF ENTREPRENEURSHIP

- Serhiichuk S. I., Serhiichuk D. I.** Mechanism of the State Policy of Sustainable Development of Entrepreneurship in Ukraine 193
Mozgovyi I. V. The State Support for Entrepreneurs During the Wartime 202

ECONOMICS OF INDUSTRY

- Budarin O. S.** Problems of Import Substitution and Their Solution at Machine-Building Enterprises 208
Kyzym M. O., Khaustova V. Ye., Kotliarov Ye. I., Shulha I. V. Analyzing the Directions of Transformation of the Mining and Metallurgical Complex of Ukraine 217

AGRICULTURAL ECONOMICS AND AGRIBUSINESS

- Oliinyk T. I., Sotula V. V.** The Role of Standardization and Certification in Improving the Quality of Agrarian Business Products and Ways of Its Promotion 226

ECONOMICS OF TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

- Anufriyeva T. H.** Logistics Innovations in Cold Supply Chains 235

ECONOMICS OF TRADE AND SERVICES

- Oliinyk T. I., Kostyna K. A.** Digital Planning in Trade: Methodological Approaches to Optimizing Business Processes of Enterprises 242

LABOR ECONOMICS AND SOCIAL POLICY

Pavlova O. M., Baryliuk S. A., Bardas V. P., Shyrshykov N. O., Holubchuk I. M. Transformation of the European Labor Market in the Context of Russian Military Aggression Against Ukraine	251
Kopylyuk O. I., Muzychka O. M. Accumulative Pension Provision in the System of Transformational Priorities of the Post-War Recovery of Ukraine.....	263

ECONOMICS OF ENTERPRISE

Snytiuk O. I., Berezna L. V., Berezina O. Yu. Methodical Instruments for Assessing the General State of the Enterprise.....	270
Us Yu. V., Lytovchenko V. O. Management of the Resource Potential of the Enterprise in Conditions of Uncertainty.....	278
Malovanyi H. O. The Organizational and Financial and Economic Support of the Strategy for the Development of Solid Waste Processing Enterprises.....	284

ACCOUNTING AND AUDITING

Portovaras T. R. Reporting of Economic Entities as a Source of Analysis and Management Tool.....	293
Dutchak I. B., Vasylyshyn S. I., Yatsko M. V. The Role of Accounting in Risk Management on the Example of Financial Institutions	300
Shavrina Yu. V., Sliunina T. L. Audit of Financial Results of the Enterprise.....	308

FINANCE, MONEY CIRCULATION AND CREDIT

Slobodianiuk N. O., Semeniuk K. G. Diagnostics and Assessment of the Impact of Financial and Economic Crises on the Development of the Banking System of Ukraine	315
Zhylinskyi A. I. Evolution of the Role and Functions of Commercial Banks in the Economic System: A Theoretical and Historical Approach	323

MANAGEMENT AND MARKETING

Skibska K. O., Kozyr R. S. Business Management in the Wartime.....	332
Sotnyk V. V., Kosaretskyi Ye. I., Boiko R. V., Mogylevska V. O., Kutsak S. V. The Need to Use Program and Project Management to Implement Measures of Resource Support of the State's Defense Capability.....	339
Romanovska Yu. A. Organization of Cooperation with Stakeholders to Strengthen the Socioeconomic Security of the City.....	346
Yashchenko O. F., Kubanov R. A., Makatora D. A. Sustainable Development-Based Approaches to Urban Recovery and Prosperity.....	357
Chyhyr A. M. The Features of Formation of Information and Communication Support for Business Processes of Small Business Entities.....	368
Yakovenko O. S. The Features of Formation of Strategic Priorities for the Development of the Construction Industry	376
Obydiennova T. S., Chernous I. O. The Methods of Formation of Human Resources Potential of Enterprises	382
Zhehus O. V., Mikhailova M. V., Afanasieva O. P. Preconditions for the Formation of a Reasonable Food Consumption Model in Ukraine	389
Kovalskii Yu. V. The Theoretical Foundations of Optimization of Logistics Chains in the Grain Market	399
Savytska N. L., Priadko O. M., Kuliashov V. K., Timofeeva A. O. Improving the Marketing Activities of an Enterprise by Means of Digital Communications in Social Networks	407
Andryushchenko O. B., Starenkov D. O. The Relevance of Forming a Marketing Strategy in the Conditions of Digitalization.....	415
Bondarenko O. M., Tarasenko I. V., Yavorska O. M. The Role of Digital Communications in Attracting Consumers of Educational Services	423